

Θεόδωρος Σταματόπουλος Καθηγητής Οικονομικής στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

TO BLOG

13/09/2021 06:33 EEST | Updated 6 ώρες πριν

Ελληνική εκπαίδευση: Απαιτείται ομοθυμία ποιότητας και ταυτότητας

«Σοβαρό έλλειμμα της κατά κεφαλήν καλλιέργειας»

VECTORIOS2016 VIA GETTY IMAGES

Επαναλαμβάνεται αυτήν την περίοδο η ατέρμονη συζήτηση για την «Ελληνική εκπαίδευση» που έχει καταλήξει προσηματική. Αφορμή άλλο ένα σχετικό νομοθέτημα της κυβέρνησης. «Όποιος δεν θέλει να ζυμώσει, πέντε μέρες κοσκινίζει» λέει ο θυμόσοφος λαός μας... Φυγόπρονες λοιπόν οι κυβερνήσεις μας, τόσα χρόνια; Δεν νομίζω. **«Πολιτικό κόστος»;** Σίγουρα. Αφού είναι όμως πολιτικό το πρόβλημα, τότε κι η **λύση του πρέπει να είναι πολιτική.**

Δεν μπορεί οι λαμβάνοντες αποφάσεις σήμερα να ξεχνούν την ιστορία των Ελλήνων ως έθνος = πολιτισμό = μεταφυσική (Αλ. Παπαδιαμάντης), ανεξαρτήτως πολιτειακής συγκρότησης-κράτους, η οποία είναι γεμάτη από διακρίσεις στο διεθνές γίνεσθαι.

Ενδεικτικά κι οπωσδήποτε αποσπασματικά, για παράδειγμα, «*Άριστος τρόπος ανατροφής των νέων είναι το να συνηθίζουν να αρκούνται μόνο στα πιο αναγκαία*» (Θουκυδίδης) ή «*Η αγωγή των πολιτών είναι το πιο βασικό και το πιο μεγάλο από τα αγαθά, για να ευτυχίσει η πολιτεία*» (Πλούταρχος) ή «*Η παιδεία είναι η μόνη από τα αποκτήματα που δεν αφαιρείται και όσο ζει ο άνθρωπος και όταν πεθάνει παραμένει*» (Μέγας Βασίλειος).

Αλλά ευθύνονται μόνο οι επαγγελματίες της πολιτικής στην εκλεγόμενη απολυταρχία μας, όταν ο Ισοκράτης υπενθυμίζει ότι **«Το ήθος όλης της πολιτείας είναι το ίδιο μ' αυτό εκείνων που την κυβερνούν»**; Σίγουρα ευθυνόμαστε όλοι, αν κι όχι ισοδύναμα βεβαίως, για την παρακμή μας και τον συνεπή αφελληνισμό της «Ελληνικής» εκπαίδευσης, τουλάχιστον μεταπολιτευτικά.

Ποιο όμως είναι το πρόβλημα, σήμερα; Πρωτίστως, νομίζω ότι η κοινωνούμενη εμπειρία μας μπορεί να το ορίσει ως το **«σοβαρό έλλειμμα της κατά κεφαλήν καλλιέργειας»** των αποφοίτων των λυκείων μας ή ακόμα και των πανεπιστημίων μας, αν και για τους τελευταίους εστιάζεται κυρίως στις επιστήμες, στα γράμματα και στις τέχνες.

Η τεκμηρίωση του προβλήματος προκύπτει αβίαστα όχι μόνο από τις διαπιστώσεις των ειδικών αλλά κι από την κοινωνική συναναστροφή με τους συμπολίτες μας. Παρατηρεί κανείς όλο και περισσότερη **«απανθρωπία»** όπου κυριαρχεί το κριτήριο του **ατομικού συμφέροντος** στις πράξεις των περισσοτέρων. Για την προϋπόθεση της καλλιέργειας-παιδείας που είναι η γνώση, και απέχει από την κατανόηση κατά την εμπειρία-σχέση με το αντικείμενο, ούτε λόγος.

Η χειρότερη όμως διαπίστωση αφορά στην «ιστορική συνείδηση» των νέων μας. Αυτή μόνο ως αφηρημένο φολκλόρ εμφανίζεται όπου υπάρχει ένδειξη. Νομίζω ότι εδώ είναι η σημαντικότερη αποτυχία (για να μην πω δολιοφθορά) του εκπαιδευτικού μας συστήματος, γιατί λαός χωρίς ταυτότητα, η οποία ορίζεται από το σύνολο των παραδόσεων, αξιών και οραμάτων που λέμε «πολιτισμό» κι ο οποίος χτίζεται ιστορικά, δεν μπορεί να έχει μέλλον ως «κοινωνία» αλλά μόνο ως «άτομα».

Άρα, χωρίς κοινωνικό σώμα αφαιρείται κι η δυνατότητα «πολιτείας» με ταυτότητα. Ειδικότερα για την οικονομία τώρα, σε ποια κοινή βάση αναφοράς και με ποιο εθνικό-πολιτισμικό όραμα, θα στηριχθεί η προσφορά αγαθών & υπηρεσιών των αποφοίτων μας ως νέων εργαζομένων στην λεγόμενη **Ελληνική παραγωγή, όταν ο καθένας τους αντιλαμβάνεται την ύπαρξή του μόνο στο φαντασιώδες καταναλωτικό επίπεδο;**

Δευτερευόντως, τίθενται τα θέματα των **φροντιστηρίων**, υποχρηματοδότησης, σύνδεσης της εκπαίδευσης με το νέο παραγωγικό μοντέλο της οικονομίας που θα στηρίζεται στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, κλπ.

Η κατάργηση του αίσχους των φροντιστηρίων για τις εισαγωγικές στα πανεπιστήμια, με παράλληλη **αναβάθμιση του σχολείου** ως χώρου βιωματικής κοινωνικοποίησης και χαράς για την κατάκτηση της γνώσης, γίνεται απλή υπόθεση με την θεσμοθέτηση της ελεύθερης πρόσβασης όλων σε όποιο πανεπιστημιακό τμήμα επιθυμούν.

Η **αριστεία** θα είναι το βασικό κριτήριο αυτών που τελικά θα επιλεγούν από τα ίδια τα πανεπιστήμια και θα καταφέρουν να ολοκληρώσουν έγκαιρα τις σπουδές τους.

Τα οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας άπειρης αξίας. Τα υπόλοιπα είναι «κοινός» νους, δηλ. ανιδιοτελής, εφόσον επιλέξουμε ομόθυμα την ανάπτυξη της πατρίδας, δηλ. κοινωνική συνοχή, απρόσκοπτη συμμετοχή των πολιτών στα κοινωνικά αγαθά (πχ. δεδομένης της ασφάλειας, ελευθερία, ισότητα, δικαιοσύνη, υγεία, παιδεία, ασφάλιση, ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση κλπ) και υποστήριξη της δημιουργικότητας των πολιτών στο διεθνές γίγνεσθαι.

Σκοπός της κατά κεφαλήν καλλιέργειας, παιδείας με την ευρεία της έννοια, δεν μπορεί να είναι άλλος από την κοινωνικοποίηση ελεύθερων ανθρώπων με Ελληνικό πολιτισμό, δηλ. Ελλήνων Πολιτών. Χωρίς όμως τον κορμό στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, της Ελληνικής Γλώσσας, των Μαθηματικών και της Ιστορικής Συνείδησης, δεν νομίζω ότι μπορεί να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός.

Επιπλέον, αφού τα **πανεπιστήμια τα υποβαθμίσαμε σε κέντρα συλλογής «προσόντων»** για να βρουν τα παιδιά μας κάποια δουλίτσα... πώς να περιμένουμε την ανάπτυξη της πατρίδας, που προϋποθέτει να συνεργαστούν οι πανεπιστημιακοί με τους φοιτητές για την καλλιέργεια της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στα συγκριτικά ή μονοπωλιακά (βλ. Ελληνικός Πολιτισμός...) διεθνώς πλεονεκτήματα της πάμπλουτης χώρας μας;

Θεμελιώδες το πρόβλημα της Παιδείας, μετά το Δημογραφικό, αφού αφορά στην ίδια την ύπαρξη του έθνους-πολιτισμού μας. Είμαστε πολύ λίγοι για να διχαζόμαστε!

Ας δώσουμε επιτέλους ομόθυμα λύση, αν θέλουμε να αναγεννηθούμε στα **200 χρόνια από την ανολοκλήρωτη επανάσταση** που είχε όραμα την «μεγάλη ιδέα» του Ελληνισμού (όχι του έθνους-κράτους).

Ας μοιραστούμε τα καλά μας στοιχεία κατά το Ηρακλείτιο «ό,τι αν κοινωνήσωμεν αληθεύομεν, ό,τι αν ιδιάσωμεν, ψευδόμεθα». **Πιστεύω στον ρεαλισμό της έκπληξης!** Δεν θα απορροφηθούμε τελικά από την ιδιωτεία και τον μηδενισμό. Συγγνώμη που θα στεναχωρήσουμε τους επιβούλους μας. Έχουμε κάτι που δεν έχουν αυτοί.

Εμείς έχουμε ξαναζήσει, ήδη από τον Πελοποννησιακό πόλεμο, την «**έκλειψη του υποκειμένου**» που αντιμετωπίζει η υπόλοιπη ανθρωπότητα πρώτη φορά σήμερα. Η Ιστορία μας είναι τα «**αντισώματα**» που θα μας σώσουν τώρα, την ... ύστατη ώρα.